

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบทางสุขภาพจากอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกต่อ
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเขตเทศบาลตำบลบ้านแป้น จังหวัดลำพูน

ผู้เขียน นางสาวเบญจวรรณ เดชะวงศ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูยงค์ จันทรวิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา เหลืองอาภาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

เทศบาลตำบลบ้านแป้นเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกที่มีชื่อเสียงของ
จังหวัดลำพูน การศึกษาเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพ
จากอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเขตเทศบาลตำบลบ้านแป้น
จังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
จากอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อก 5 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้นำชุมชน 2) กลุ่มเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ
3) กลุ่มผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อก 4) กลุ่มคนงานที่ทำงานรับจ้าง
ในโรงงาน และ 5) ประชาชนที่อาศัยรอบโรงงาน และกลุ่มตัวอย่างในการจัดเวทีการกำหนด
ขอบเขตและแนวทางในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อก
จำนวน 28 คน การศึกษาคั้งนี้ใช้แนวคิดการประเมินผลกระทบทางสุขภาพของเดชรัด สุขกำเนิด ,
วิชัย เอกพลากร และปัทพงษ์ เกษสมบูรณ์ (2545) ในขั้นตอนการกำหนดขอบเขตและแนวทางการ
ประเมินผลกระทบโดยสาธารณะ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแนวคำถามการสนทนากลุ่มที่ผู้
ศึกษาสร้างขึ้นจากการสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง และ
เครื่องกำหนดตำแหน่งโดยใช้ดาวเทียม เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม และการจัดเวทีนำเสนอ
ผลการศึกษาต่อประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนี้

ผลกระทบต่อสุขภาพกายด้านบวกคือ 1) มีรายได้ที่ใช้ในการดูแลสุขภาพกายมากขึ้น และ 2) ได้รับการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ทางด้านสาธารณสุขมากขึ้น ผลกระทบทาง สุขภาพกาย ด้านลบคือ 1) ความยากในการควบคุมโรคติดต่อ 2) ฝุ่นละอองจากกระบวนการผลิตทำให้เกิดอาการทางระบบทางเดินหายใจ และ 3) การเกิดอุบัติเหตุทางการจราจรเพิ่มขึ้น

ผลกระทบต่อสุขภาพจิตใจด้านบวกคือ มีความพึงพอใจในเรื่องการขยายตัว ด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบทางสุขภาพจิตใจด้านลบคือ 1) ความรำคาญจากเสียงดังที่เกิดจากกระบวนการผลิต และ 2) รู้สึกไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ผลกระทบต่อสุขภาพสังคมด้านบวกคือ 1) เกิดอาชีพใหม่ที่สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน และ 2) ชุมชนได้รับการสนับสนุนกิจกรรมสาธารณะจากผู้ประกอบการ ผลกระทบทางสุขภาพสังคมด้านลบคือ 1) ทำให้คนในชุมชนจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันลดลง และ 2) ทำให้ความสามัคคีในชุมชนลดลง

ผลกระทบต่อสุขภาพจิตวิญญาณด้านบวกคือ 1) ความภาคภูมิใจที่ชุมชนเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกที่มีชื่อเสียง และ 2) ความรู้สึกว่าอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ผลกระทบทางสุขภาพทางจิตวิญญาณด้านลบคือ 1) ทำให้อาชีพเกษตรกรรมลดลง 2) ความไม่สนใจในเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ และ 3) ผู้สูงอายุในชุมชนถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพัง

จากผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ประชาชน ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายทางเลือก และมาตรการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อกต่อไป ทั้งนี้ ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพและการป้องกัน และการออกหน่วยบริการตรวจสุขภาพเคลื่อนที่แก่คนงานที่ทำงานรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตซีเมนต์บล็อก

Independent Study Title Health Impacts of Cement Block Production Industry on Stakeholders in Banphan Municipality, Lamphun Province

Author Ms. Benjawan Dechawong

Degree Master of Nursing Science (Community Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Yuwayoung Juntarawijit Advisor

Assistant Professor Suchada Lueang-a-pamong Co-advisor

ABSTRACT

Banphan municipality is a well-known place of cement block production industry. This descriptive study aimed to study the health impacts of the cement block production industry on stakeholders in Banphan municipality, Lamphun province. The sample consisted of 5 groups including: 1) community leaders, 2) health care providers, 3) cement block production industry owners, 4) factory workers, and 5) people who live nearby the factories. The sample in public scoping meeting was 28 stakeholders. This study was based on the health impact assessment concept of Deccharut Sukkumnoed, Wichai Aekplakorn and Pattapong Kessomboon (2002) on the steps of public scoping. The instrument used in this study was a focus group guideline developed by the researcher based on data from focus group among stakeholders and literature review, and global positioning system (GPS) receiver. Data were collected by focus group discussion and the meeting for reflecting the findings and public scoping. Data from the focus group discussion were content analyzed.

The results showed both positive and negative health impacts from cement block production industry on 4 aspects of stakeholders as follows:

Positive physical health impacts were 1) more income available for physical health care and 2) more attention received from health care providers. The negative impacts were

1) difficulty in controlling communicable diseases, 2) dust from production process causing symptoms related to the respiratory system, and 3) increased traffic accidents.

Positive mental health impact was satisfaction from economic growth. The negative impacts were 1) noise annoyance from the production process and 2) lack of life and property safety.

Positive social health impacts were 1) new career that generated income for people in the community and 2) support for public activities from cement block production industry owners. The negative impacts were 1) decreased interaction between people in the community and 2) decreased community unity.

Positive spiritual health impacts were 1) community's pride of being a well-known cement block production industry source and 2) feeling that the industry was a part of the community. The negative impacts were 1) decrease of agricultural occupation, 2) no interest in the culture of the community by young generation, and 3) neglected elderly people.

The results of this study suggest that people, stakeholders, and all related organizations should participate in designing alternative policy and regulation related to cement block industry. Besides, the knowledge on occupational diseases and prevention and mobile clinic should be provided to the cement block production industry laborers.